

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 18.10.2022
Published /Yayınlanma 30.11.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Yavuz, Ö., Durna, E., Caferoğlu, D., Taşkın, Ş., Yavuz, F. & Dervişoğlu, B. (2022). Öğretmen algılarına göre mesleki bağlılıkları ile mesleki yeterlikleri arasındaki ilişki. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(89), 2394-2406.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3350>

Ömer YAVUZ
<https://orcid.org/0000-0002-6971-0591>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

Elif DURNA
<https://orcid.org/0000-0002-9699-4585>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

Derya CAFEROĞLU
<https://orcid.org/0000-0001-8506-0181>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

Şennur TAŞKIN
<https://orcid.org/0000-0001-8361-7118>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

Fazilet YAVUZ
<https://orcid.org/0000-0002-9064-0524>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

Bünyamin DERVİŞOĞLU
<https://orcid.org/0000-0003-2897-8687>
MEB, Zonguldak / TÜRKİYE

ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE MESLEKİ BAĞLILIKLARI İLE MESLEKİ YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFESSIONAL COMMITMENT AND PROFESSIONAL COMPETENCIES ACCORDING TO TEACHER PERCEPTIONS

Issue/Sayı: 89

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Zonguldak ilinde görev yapan öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile mesleki yeterlikleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Öğretmenlerin mesleki bağlılık algıları ile mesleki yeterlik becerileri farklı değişkenler yönünden anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu araştırma, betimsel tarama modeline dayanan çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Zonguldak ilinde 2021- 2022 eğitim- öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kamu ve özel okullarda çalışan 100 öğretmen (N=100) oluşturmaktadır. Verilerinin analizinde öncelikle, öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri ve öğretmenlik mesleği yeterlilik becerileri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla, "Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık Ölçeği" ve "Öğretmenlik Mesleği Yeterlilik Ölçeği" ölçeklerine verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Ardından, öğretmenlerin kişisel ve mesleki bazı özelliklerine göre, öğretmenlik mesleki bağlılıkları ve öğretmenlik mesleği yeterlikleri hakkındaki algılarının farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre yapılan karşılaştırmada bağımsız gruplar t-testi, mesleki kıdem, yaş ve değişkenlerine göre yapılan karşılaştırmalarda ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre mesleki bağlılık ve öğretmenlik genel yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık, Öğretmen Yeterlikleri.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between the professional commitment and professional competence of teachers working in Zonguldak. It was examined whether teachers' perceptions of professional commitment and professional competence skills differed significantly in terms of different variables. This research is based on a descriptive survey model. The study group of the research consists of 100 teachers (N=100) working in public and private schools affiliated with the Ministry of National Education in the province of Zonguldak in the 2021-2022 academic year. In the analysis of the data, first of all, descriptive statistics such as arithmetic mean and standard deviation of the answers given to the scales "Teaching Profession Engagement Scale" and "Teaching Profession's Proficiency Scale" were calculated in order to reveal the teachers' opinions about their level of commitment to the teaching profession and their proficiency skills in the teaching profession. Then, it was examined whether the perceptions of teachers about their professional commitment to teaching and teaching profession competencies differ according to some personal and professional characteristics. Independent groups t-test was used in the comparison made according to the gender variable, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used in the comparisons made according to professional seniority, age, and variables. According to the research findings, it was concluded that there was no significant difference between professional commitment and general teaching competencies.

Keywords: Teaching Profession, Commitment to Teaching Profession, Teacher Competencies.

1. GİRİŞ

Öğrenme-öğretme olgusunun insanlığın varoluşu ile ortaya çıktığı düşünüldüğünde, dünyanın en eski mesleklerinden birinin öğretmenlik mesleği olduğu söylenebilir (Oktay, 2013). Öğretmen kavramının, alanyazında birçok tanımı bulunmaktadır. Öğretmen, bir eğitim kurumunda öğrencilere eğitim-öğretim hizmeti sunan, hayatı deneyimleme konusunda rehberlik eden ve yol göstermek amacı ile görevlendirilen kişidir (Öncül, 2000). Alkan (2000), öğretmen tanımını eğitim konusunda sosyal, kültürel, maddi, manevi ve teknolojik olarak hayatın tüm getirilerine karşı tüm donanımlara sahip uzman bir güç olarak; Sönmez (2003), öğrencilere istedik davranışları kazandırmaya çalışan profesyonel kişi olarak; Taşdemir (2007) ise eğitim-öğretim sınırlarında çevrenin düzenleyicisi ve vazgeçilmez ögesi olarak tanımlamışlardır. Genel olarak bir çerçevede toplamak gerekirse resmi veya özel eğitim kurumlarında önceden belirlenmiş olan hedefler doğrultusunda öğretim etkinliklerini planlı ve programlı bir biçimde düzenleyerek yürütmek ile görevli, alanında eğitim almış uzman kişilere öğretmen, bu kişilerin yaptıkları mesleğe de öğretmenlik denir (Yazar, 2015).

Öğretmen sadece bugünün çocuklarını ve gençlerini eğitmekle kalmayıp, yarının büyüklerini ve gelecek nesli de yetiştirmektedir. Bundan dolayı öğretmenin, mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri ve yeterliklere sahip olması ve bunları yaşam biçimi haline getirmesi zorunluluk olarak görülmektedir (Karataş, 2020). Öğretmenlerin öğrencilerin yaşantısı üzerinde dönüştürücü güce sahip olmalarından dolayı; bilimsel, akademik ve uzmanlık boyutları olan profesyonel bir meslek olduğu kabul edilmektedir (Özmen, 2014). Toplumun temel yapı taşlarını oluşturan kurumların başında gelen eğitim-öğretim örgütleri incelendiğinde, istenen hedeflere ulaşma noktasında en büyük rolün öğretmenlere ait olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin bu hedefleri gerçekleştirme yolunda başarı ve nitelikli öğretim hizmeti sunma çabaları, birçok unsurdan etkilenebilmektedir. Bu unsurlardan bazıları öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve öğretmenlik yeterliklerine sahip olma durumları olarak belirtilebilir (Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020).

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri ile öğretmen yeterliklerine sahip olma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Alanyazında öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri ile öğretmen yeterliklerine sahip olma düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik yeterli bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Kuramsal alanyazından hareketle, öğretmenlerin mesleğe bağlılık durumları ile öğretmenlik yeterlik becerilerine sahip olma durumlarının ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla, bu ilişkiyi inceleyen bu araştırmanın ilgili alanyazına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, bu çalışma katılımcı öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeylerinin onların mesleki yeterlik düzeyleri ile hangi ölçüde farklılık gösterebileceğini belirlemesi açısından önemlidir. Bu amacı gerçekleştirmek için şu sorulara cevap aranacaktır.

1. Öğretmenlerin öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık tutumları ne düzeydedir?
2. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile mesleğe bağlılık arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Öğretmenlerin yaşı, eğitim düzeyi ve mesleki deneyimlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık

Bir meslek grubundaki iş görenlerin, mesleklerine karşı bağlanma hissine mesleki adanmışlık denilmektedir (Shukla, 2014). Öğretmenlik mesleğinde mesleğe bağlılık, öğrencilerin başarısını artırmak için mesleğe değer verme ve meslekte devam etme isteği olarak tanımlanabilir (Butucha, 2013; akt: Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020).

Öğretmenlik mesleğinde mesleki adanmışlık, “meslekte olmaktan gurur duymak” ve “mesleki gelişime yoğun istek duyma” şeklinde iki durumu içermektedir. Öğretmenlerin sahip oldukları adanmışlık düzeyleri, öğretime harcadıkları zaman ve enerjiyle ölçülebilir. Öğretmenler mesleklerinin gerektirdiği değerler, amaç ve hedeflere uygun olarak mesleki görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getirmektedir (Eroğlu, 2007:34). Öğretmenlerin eğitim örgütlerinin en temel parçası ve eğitimin halka bakan yüzü olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin okula devam ya da devamsızlığı, başarı ya da başarısızlığı, formal ve örgün ortamda edindiği/edinemediği kazanımlarda temel belirleyicilerin öğretmenler olduğu ileri sürülmektedir (Celep, 2000). Sınıfta öğrencilerin eğitimi, onların gelişimlerinin takibi, başarı durumlarının izlenmesi ve sisteme girişinin yapılması, gerekli akademik

başarıyı sağlayamayan öğrencileri için gerekli tedbirlerin alınması ve tedbirlerin uygulanması, okulla ilgili kararların alınmasında görev alma isteklilikleri ve mesleklerine adanmışlıkları okulda ve okul sisteminde hayati derecede rol oynar. Mesleki adanmışlık öğretmenlik mesleği açısından tercih değil adeta sıradan bir durum olduğu söylenebilir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012). Öğretmenlik mesleği özveri, fedakârlıkla özdeşleşmiştir. Öğrenenler ve öğretmenler bu süreç içinde sürekli gelişim ve standartların yükseltilmesi, öğrenci motivasyonunun artırılması ve sürekli gelişim hedeflerini dinamik tutmalıdır.

Öğretmenlik mesleği sadece sınırlı bir zaman dilimi içinde derslere girip-çıkılan, öğretim programının yetiştirildiği ve rutin evrak işlerinin yapıldığı, sıradan bir meslek olarak görülmemelidir. Öğretmenlik mesleğine adanmış olmak kendini örgütünün amaç ve hedefleri için içsel bir motivasyonla olağanüstü enerji ve çabayla azami düzeyde çalışmayı gerektirmektedir (Altunay, 2017). Öğretmenlik karmaşık ve talepkâr bir iştir ve bu işe öğretmenler sadece beyinleriyle değil kalpleriyle katılmayı bir ihtiyaç olarak görmektedirler. Öğretmenlerin görev tanımlarında da yazıldığı gibi uzmanlık mesleği olması sebebiyle yaptıkları işten memnun olmaları profesyonel olduklarının bir göstergesidir. Mesleki adanmışlık öğretmenler için tercih ya da lüks değil gerekliliktir. Mesleğe adanmışlık bütün iyi öğretimin temelidir. Bundan dolayı, mesleki bağlılık öğretmenliğin temelidir ve öyle olmalıdır (Bozdaş, 2013: 63-64). Mesleki adanmışlığa etki eden etmenler, kişisel özellikler, örgütsel yapı, işin özellikleri, örgütsel iklim, örgütsel süreçler şeklinde beş başlıkta incelenmiştir (Balay, 2000). Kişisel özelliklerden kıdem, yaş, hırs, yüksek başarı gereksinimine sahip olma, unvan yükselmesi, açık ve güvenilir olmanın adanmışlıkla yönlü bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Örgütsel yapının özelliklerinden örgütün büyüklüğü, çalışma koşulları, örgütün biçimsel oluşumu, rol, örgütteki basamak sayısı ve örgütün merkeziyetçilik derecesi adanmışlık seviyesini etkilediği görülmüştür. İşin özelliklerinden başarı fırsatları sağlama, rol genişliği, işin niteliğini oluşturan güçlük derecesi, toplumsal etkileşim fırsatları adanmışlığa etki eden etmenler arasında yer almaktadır. Örgütsel iklim özelliklerinden kişisel önem, iş deneyimi, örgütteki grup tutumları, örgütün güvenilirliği, beklentilerin gerçekleşme derecesi ve ödül gibi iş hayatına ilişkin özellikler adanmışlığın temellerini oluşturduğu belirtilmektedir. Örgütsel süreçlerden ise liderlik, iletişim, karar verme, işe alma yöntemleri ve ücreti içermekte ve bu öğelerin adanmışlığı etkilediği bilinmektedir (Erdoğan, 2006). Mesleğine karşı yüksek derecede bağlılık duyan bireylerde meslekleri ile özdeşleşecekler ve mesleklerine yönelik olumlu duygular besleyecekleri ifade edilebilir (Özoğul ve Ege, 2018).

2.2. Öğretmen Yeterlilikleri

Teorik olarak, yeterlilik tanımları iş davranışları olarak anlaşılmaktadır. Mesleki yeterlik terimi, bir mesleğin başarısı için insanların ihtiyaç duyduğu bir dizi bilgi, beceri değeri, tutum, kapasite ve inanç ifadelerini de kapsadığından dolayı, öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri, etkili öğretim için gerekli olan pedagojik, kültürel, iletişimsel, kişisel, entelektüel vb. farklı alanlardaki çeşitli yetkinliklerini içerir (Çiltaş ve Akıllı, 2011). Öğrenme sürecinde, en önemli unsurlarından biri olan öğretmenlik mesleğini çeşitli yönleriyle geliştirme çabaları günümüzde devam etmektedir. Öğretmenlik mesleği hayatı tüm alanları ile ele alır ve diğer mesleklerin öğretilmesi sürecinde rol oynar. Bundan dolayı öğretmenlik kilit bir meslektir ve “mesleklerin mesleği” olarak tanımlanabilir (Türer, 2009). Bu açıdan düşünüldüğünde öğretmenler, küreselleşen dünya şartlarına göre değişen teknoloji ve hayat koşulları karşısında hem alan bilgisi bakımından hem de pedagojik yeterlilikleri bakımından kendini sürekli yenilemeli, geliştirmeli, değişimlere karşı hazırlıklı olmalıdır. Öğretmenlerin sadece alan bilgisi ile donatılmış olmaları eğitim ve öğretim faaliyetlerinin tam anlamıyla yerine getirilmiş olduğu anlamını taşımadığından, öğretmenlerin sadece alan bilgisini değil mesleki nitelikleri bakımından da mesleğe olan algılarını ve benliklerini de geliştirmeleri ve değiştirmeleri gerekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2006) “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri” adlı kılavuzunda belirtildiği üzere öğretmenler öz değerlendirme yaparak değişim ve sürekli gelişim için yeni bilgi be fikirlere açık olarak kendilerini geliştirecek adımlar atmalıdır (Çiltaş ve Akıllı, 2011). Öğretmenin görevlerinden biri, öğrencilerin bilişsel aktivitelerini artırmada onlara rehberlik etmektir. Aynı zamanda öğretmenler, öğrencilerine rol model olarak, onların kişilik geliştirmesinde etkin ve güçlü rolü bulunan kişilerdir (Senemoğlu, 2004).

Bir toplumun eğitim politikasında, sisteminin amaç ve hedeflere ulaşabilmesinde, eğitim ortamlarındaki program, fiziki koşullar, eğitim materyalleri vb. gibi diğer unsurların ötesinde öğretmenler belirleyici ve yönlendirici görevleri üstlenmektedir (Karataş, 2020). Öğretmen eğitiminde temel amaç, öğretmenleri belirli yetkinliklerle donatarak eğitim sisteminin etkili planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve idare edilmesini sağlamaktır (Alpaydın, Kocabaş, Dervişoğulları ve Çakır,

2019). Öğretmenlerin yetkinlikleri, öğretimin planlanması, uygulanması, müfredatın değerlendirilmesi, müfredat veya okul standartları gibi sınırlanmış alanlarda incelenmektedir. Fakat bu saydıklarımız sadece okuldaki öğretmenlerin öğretim görevleriyle ilgilidir. Öğretmenlerin görevlerinin öğretim ile bitmediğini düşündüğümüzde, öğretmen yetkinlikleri, alan yeterlikleri, araştırma yeterlikleri, müfredat yeterlikleri, yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, sosyal-kültürel yetkinlikler, duygusal yeterlikler, iletişim yeterlikleri, bilgi ve iletişim teknolojileri yeterlikleri ve çevre yeterlikleri gibi hayatın içinde bulunan birçok açıdan ele alınmalıdır (Selvi, 2010). Öğretmenin mesleki yeterliliği ile öğrencide hedeflenen performans göstergeleri arasında eğitim alanında bağ düşünüldüğünde öğretim kalitesinin geliştirilmesi için öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi gerektiği söylenebilir. Günümüzde toplumlar, endüstri kültürün etkisinden, post-modern kültürün etkisine doğru değişim göstermektedir. Bu toplumlar çok hızlı değişim gösterdiğinden, okulların artık tek ve sabit bir müfredata tabi olmaları mümkün olmamaktadır. Artık sürekli değişen ve yenilenen bilgiye ulaşabilmek için dünya ile sürekli etkileşim, iletişim ve değişime açık bir müfredat oluşturulmaktadır. Dolayısıyla çağın bu ihtiyaçlarını analiz edip rekabetçi ortamlarda öğrencilerin ihtiyacı olacağı düşünülen bilgi ve becerileri aktarabilecek aynı zamanda etkili bir öğretim sağlayabilecek öğretmenlerin, mesleki anlamda belli yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerin mesleklerine ilişkin yeterlikleri, mesleki bilgi ve becerilerin çalıştıkları kurumlarda uygulaması ile ilişkilidir. Yeterlik sahibi olduğu düşünülen öğretmen, profesyonel bir performans göstermesi beklenir. Öğretmenin mesleki yeterlikleri, öğrencinin öğrenme düzeyini, ihtiyaçlarını belirleme ve karşılık verme, öğretme ve pedagojik bilgiye dayalı olarak müdahale edebilme yeteneğini ifade eder. Öğretmenin kişisel yeterlikleri ise öğrencilere karşı olumlu tutum geliştirme, öğretime duyulan tutku, öğrenci aileleri ile birlikte olumlu ilişkiler kurabilme becerileri vb. unsurlardan söz edilebilir (Westergård, 2013).

Eğitimin amaçları, çağın taleplerine bağlı olarak çok hızlı bir şekilde değişirken, bu talepler eğitim sistemini ve eğitim sistemini çalıştırmaktan sorumlu olan öğretmenlerin mesleki yetkinliklerini doğrudan etkilemektedir. Öğretmen yetkinlikleri, insan ve eğitim hayatının tümünün gelişimine bağlı olarak daha etkin ve güçlü hale getirilebilmesi için yeniden tanımlanması, sürekli gözden geçirilmesi gereken bir meseledir (Selvi, 2010: 167-168). Öğretmen yeterliklerini standartlar olarak tanımlamak için yapılan güncel çalışmalardan biri Profesyonel Öğretim Standartları Ulusal Kurulu tarafından yapılmıştır. Ayrıca bu standartları karşılayan öğretmenlerin sertifikalandırılması, sertifikalı öğretmenlerin Amerikan eğitim sistemine entegre edilmesi vb. çalışmalar yapan, gönüllü ve kar gütmeyen bir kurul olan Profesyonel Öğretim Standartları Ulusal Kurulu'nun öğretmen standartlarına ilişkin 5 temel önermesi şöyledir (National Board for Professional Teaching Standards [NBPTS], 2016: 4);

1. Öğretmenler kendilerini öğrencilerine ve öğrenme kavramına adanmıştır.
2. Öğretmenler, öğretilen konuları ve bu konuları öğrencilere nasıl öğretebileceklerini bilirler.
3. Öğretmenler, öğrenci öğrenmesini yönetmek ve izlemekten sorumludur.
4. Öğretmenler kendi uygulamaları hakkında sistematik düşünürler ve tecrübelerinden öğrenirler.
5. Öğretmenler öğrenme topluluklarının üyesidirler.

Öğretmen kavramı evrensel olup, dünyada nitelikli eğitim için vazgeçilmezdir. Öğretmenler, yeni küreselleşen dünyanın getirdiği zorlukların üstesinden gelebilmek ve bu durumları fırsatlara çevirebilmek için, yeni nesillerin zihinlerini ve tutumlarını şekillendirmede merkezi bir konumdadırlar (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2015). Bu bağlamda; öğretmenlik mesleği, sadece öğretim ve yönetim görevleri olarak sınırlandırılmamış, kişisel yeterlik ve mesleki tutumlar çerçevesinde de sınırların belirlendiği ve bu sınırlara göre süreç sonunda ortaya çıkan ürünün niteliğinin belirlendiği, aynı zamanda çıkan ürün niteliğinin telafisinin çoğu zaman mümkün olmadığı, yapılan yatırımların uzun vade sonucunda bireysel ve bireylerin oluşturduğu toplumsal kazanca dönüştürebildiği stratejik bir toplumsal statüdür (Oğuzkan, 1998).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama modeline dayanan çalışmadır. Betimsel tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karasar, 2005). Araştırmada farklı okul türlerinde

çalışan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine bağlılık konusundaki algıları ile yine öğretmenlerin yeterlilik durumlarına yönelik algıları üzerindeki etkisini araştırmaktır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu ülkemizin çeşitli bölgelerinde, 2021- 2022 Eğitim- Öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kamu ve özel okullarda çalışan öğretmenler (N=100) oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 3.1’de gösterilmektedir.

Tablo 3.1: Demografik Değişkenler

Değişken	Grup	F	%
Cinsiyet	Kadın	60	60,0
	Erkek	40	40,0
Yaş	21- 25	24	24,0
	26-30	25	25,0
	31-35	31	31,0
	36-45	14	14,0
	46 ve üzeri	6	6,0
	Eğitim Düzeyi	Lisans	76
	Yüksek Lisans	20	20,0
	Diğer	4	4,0
Mesleki Deneyim	1-5 yıl	26	26,0
	6-10 yıl	25	25,0
	11-15 yıl	29	29,0
	16-20 yıl	15	15,0
	21 yıl ve üzeri	5	5,0

Yukarıdaki tabloda yer alan değerlere göre çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden 60’ı (% 60) kadın, 40’u (% 40) ise erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların yaşları incelendiğinde, 21-25 yaş arası 24 kişi (% 24), 26-30 yaş arası 25 kişi (% 25), 31-35 yaş arası 31 kişi (%31), 36-45 yaş arası 14 kişi (% 14), 46 yaş ve üzeri ise 6 kişi (%6) olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 76 kişi lisans (% 76), 20 kişi yüksek lisans (% 20), 4 kişi ise diğer (% 4) eğitim düzeyinden mezundur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdemleri incelendiğinde 1-5 yıl aralığını 26 kişi (%26), 6-10 yıl aralığını 25 kişi (%25), en çok oranın 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmen olduğu 29 kişi (%29), 16-20 yıl arası 15 kişi (%15) ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmen sayısının 5 kişi (%5) olduğu görülmektedir.

3.3. Verilerin Analizi

Çalışma verilerinin analizinde öncelikle, öğretmenlerinin mesleki bağımlılıkları ile mesleki yeterlilikleri üzerindeki etkileri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla, “mesleki bağımlılık” ve “mesleki yeterlilik” ölçeklerine verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Ardından, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile mesleki bağımlılıkları hakkındaki algılarının farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öğretmenlerin yaşı, eğitim düzeyi ve mesleki deneyimlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı değişkenlerine göre yapılan karşılaştırmalar ile incelenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre bağımsız gruplar t-testi, yaş, mesleki kıdem ve eğitim düzeyi değişkenlerine göre yapılan karşılaştırmalarda ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde okullarda öğretmenlerin mesleki bağımlılıklarına ilişkin görüşlerinin ve öğretmen yeterliliklerinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Araştırmanın birinci alt problemi olan "Öğretmenlerin öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık tutumları ne düzeydedir?" sorusuna ilişkin ölçek ve alt boyutlarına ait betimsel istatistikler Tablo 4.1 ve Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.1: Mesleki Bağlılık Verilerine Göre Betimsel İstatistik Tablosu

Değişkenler	n	\bar{x}	ss	Min	Max
Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık	100	4,10	,44	3,48	4,92
Mesleki Adanmışlık	100	4,22	,46	3,52	5,00
Mesleki Çaba	100	3,88	,62	3,35	5,00
Mesleki Değer	100	4,50	,46	3,45	5,00
Mesleki Özdeşim	100	3,69	,76	2,46	4,80

Tablo 4.1 incelendiğinde öğretmenlik mesleğine bağlılık $\bar{x}=4,10$ ortalamasının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Mesleki bağlılık ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde en yüksek ortalama mesleki değer $\bar{x}=4,50$ olarak görülürken, en düşük ortalama ise $\bar{x}=3,69$ ile mesleki özdeşim olarak yer almaktadır. Öğretmenlik mesleğine bağlılık genel ölçeğinin standart sapması 0,44 olarak analiz edilmiştir.

Tablo 4.2: Mesleki Genel Yeterlik Verilerine Göre Betimsel İstatistik Tablosu

Değişkenler	n	\bar{x}	Ss	Min	Max
Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri	100	4,46	,38	3,90	4,35
Alan Bilgisi	100	4,38	,44	3,75	4,30
Alan Eğitimi Bilgisi	100	4,26	,40	3,88	4,36
Mevzuat Bilgisi	100	4,00	,58	3,00	4,40
Eğitim Öğretimi Planlama	100	4,40	,38	4,00	4,42
Öğrenme Ortamları Oluşturma	100	4,82	,36	4,00	5,00
Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	100	4,29	,30	4,00	5,00
Ölçme ve Değerlendirme	100	4,42	,32	4,00	5,00
Öğrenciye Yaklaşım	100	4,68	,48	3,50	5,00
İletişim ve İşbirliği	100	4,46	,38	3,86	5,00
Kişisel ve Mesleki Gelişim	100	4,40	,39	4,00	5,00

Tablo 4.2 incelendiğinde, öğretmenlik mesleği genel yeterlik $\bar{x}=4,46$ ortalaması ve alt basamaktaki ortalamaların yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Mesleki genel yeterlik ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde en yüksek ortalama öğrenme ortamları oluşturma $\bar{x}=4,82$ olarak görülürken, en düşük ortalama ise $\bar{x}=4,00$ ile mevzuat bilgisi yer almaktadır. Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri genel ölçeğinin standart sapma değeri 0,38 olduğu görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile mesleğe bağlılık arasında anlamı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile mesleğe bağlılık arasında anlamı bir farklılık var mıdır?" sorusuna ilişkin ölçek ve alt boyutlarına ait cinsiyete göre t testi analizleri Tablo 4.3 ve Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.3: Mesleki Bağlılık Verileri Göre t Testi Tablosu

Değişken	Grup	n	\bar{x}	Ss	t	P
Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık	Kadın	60	4,22	,58	1,13	,36
	Erkek	40	3,88	,45		
Mesleki Özdeşim	Kadın	60	3,60	,72	1,26	,26
	Erkek	40	3,22	,80		
Mesleki Değer	Kadın	60	4,75	,36	-,09	,92
	Erkek	40	4,82	,52		
Mesleki Çaba	Kadın	60	4,22	,62	-1,72	,11
	Erkek	40	3,85	,58		
Mesleki Adanmışlık	Kadın	60	4,32	,54	,60	,59
	Erkek	40	4,26	,42		

Tablo 4.3'te yer alan analiz sonucunda analize katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmenlik mesleğine bağlılık genel puan düzeyinde ($t= 1,13$, $p>0,05$) ve alt boyutlarının aldıkları puanlar düzeyinde sonuçlar analiz edildiğinde ($p>0,05$) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği görülmektedir. Aynı zamanda ölçeğin alt boyut analizleri incelendiğinde Mesleki Değer alt boyutunun hem kadınlar ($\bar{x}=4,75$) ve hem erkekler ($\bar{x}=4,82$) için ortak olarak ortalamalarının en yüksek olduğu alt boyut olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde hem kadın ($\bar{x}=3,60$) hem erkek ($\bar{x}=3,22$) öğretmenlerimizin puan ortalamalarının en düşük olduğu alt boyutun Mesleki Özdeşim boyutu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.4: Mesleki Yeterlilikleri Verileri Göre t Testi Tablosu

Değişken	Grup	n	\bar{x}	Ss	t	P
Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri	Kadın	60	4,42	,36	-,66	,58
	Erkek	40	4,48	,49		
Alan Bilgisi	Kadın	60	4,46	,46	-,68	,53
	Erkek	40	4,38	,39		
Alan Eğitim Bilgisi	Kadın	60	4,26	,36	-,64	,05
	Erkek	40	4,46	,42		
Mevzuat Bilgisi	Kadın	60	4,25	,62	-,26	,84
	Erkek	40	4,12	,46		
Eğitim Öğretimi Planlama	Kadın	60	4,38	,30	-,66	,58
	Erkek	40	4,44	,35		
Öğrenme Ortamları Oluşturma	Kadın	60	4,28	,38	-,72	,52
	Erkek	40	4,36	,48		
Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	Kadın	60	4,22	,29	-1,16	,30
	Erkek	40	4,37	,37		
Ölçme ve Değerlendirme	Kadın	60	4,25	,23	-2,42	,03
	Erkek	40	4,56	,44		
Milli Manevi ve Evrensel Değerler	Kadın	60	4,72	,46	-1,74	,10
	Erkek	40	4,88	,22		
Öğrenciye Yaklaşım	Kadın	60	4,56	,34	-,86	,38
	Erkek	40	4,57	,56		
İletişim ve İşbirliği	Kadın	60	4,28	,26	-2,22	,03
	Erkek	40	4,58	,42		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Kadın	60	4,28	,28	-1,44	,18
	Erkek	40	4,55	,52		

Tablo 4.4'te yer alan analiz sonucunda öğretmenlik mesleği genel yeterlilik genel puan düzeyinde ($t = -0,66$, $p > 0,05$) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği görülmektedir. Ancak ölçeğin ölçme değerlendirme ve iletişim ve işbirliği alt boyutlarının analiz sonuçları incelendiğinde ($t = -2,42$, $p < 0,05$) kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının puan ortalamaları incelendiğinde kadın ($\bar{x} = 4,72$) ve erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 4,88$) ortalamaları ile Milli Manevi ve Evrensel Değerler alt boyutunda en yüksek değerlere sahip olduğu belirlenmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile mesleğe bağlılık arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Öğretmenlerin yaşı, eğitim düzeyi ve mesleki deneyimlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusuna ilişkin ölçek ve alt boyutlarına ait cinsiyete göre t testi analizleri Tablo 4.5, Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.5: Yaş Değişkenine Göre Mesleki Bağlılık ANOVA Testi Tablosu

Değişken	Grup	n	\bar{x}	Ss	t	P
Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık	21- 25	24	3,94	,36	,58	,68
	26-30	25	3,50	,24		
	31-35	31	4,42	,78		
	36-45	14	3,90	,52		
	46 ve üzeri	6	4,00	,25		
Mesleki Özdeşim	21- 25	24	3,26	,56	,56	,68
	26-30	25	2,94	,02		
	31-35	31	3,78	1,11		
	36-45	14	3,50	,84		
	46 ve üzeri	6	3,58	,22		
Mesleki Değer	21- 25	24	4,52	,36	,75	,55
	26-30	25	4,22	,35		
	31-35	31	4,66	,45		
	36-45	14	4,55	,56		
	46 ve üzeri	6	4,80	,24		
Mesleki Çaba	21- 25	24	3,72	,22	,42	,76
	26-30	25	3,84	,62		
	31-35	31	4,26	,36		
	36-45	14	3,92	,62		
	46 ve üzeri	6	4,24	,42		
Mesleki Adanmışlık	21- 25	24	4,00	,36	,74	,59
	26-30	25	4,13	,34		
	31-35	31	4,23	,58		
	36-45	14	4,35	,46		
	46 ve üzeri	6	4,36	,82		

Tablo 4.5 analiz sonuçları incelendiğinde öğretmenlerinin yaşları ile mesleki bağlılıkları genel düzeyleri ($t = ,58$ $p > 0,05$) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleki bağlılık ölçeğin genel analiz sonuçları incelendiğinde en yüksek ortalamaya 31-35 yaş grubunun ($\bar{x} = 4,42$) ortalama ile en düşük ortalamaya ($\bar{x} = 3,50$) 26-30 yaş aralığına sahip öğretmenlerin oluşturduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.6: Yaş Değişkenine Göre Mesleki Yeterlik ANOVA Testi Tablosu

Değişkenler	Yaş	n	\bar{x}	Ss	F	P
Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri	21- 25	24	4,12	,34	2,26	0,23
	26-30	25	4,42	,22		
	31-35	31	4,26	,25		
	36-45	14	4,45	,26		
	46 ve üzeri	6	4,94	,22		
Alan bilgisi	21- 25	24	4,36	,45	1,87	,16
	26-30	25	4,22	,25		
	31-35	31	4,33	,52		
	36-45	14	4,54	,25		
	46 ve üzeri	6	4,82	,38		
Alan Eğitim bilgisi	21- 25	24	4,26	,62	,98	,44
	26-30	25	4,18	,48		
	31-35	31	4,14	,26		
	36-45	14	4,20	,46		
	46 ve üzeri	6	4,72	,38		
Mevzuat bilgisi	21- 25	24	3,90	,90	1,80	,18
	26-30	25	4,66	,26		
	31-35	31	4,36	,35		
	36-45	14	3,84	,48		
	46 ve üzeri	6	4,75	,45		
Eğitim Öğretimi Planlama	21- 25	24	4,25	,40	0,84	0,51
	26-30	25	4,50	,42		
	31-35	31	4,35	,32		
	36-45	14	4,28	,38		
	46 ve üzeri	6	4,80	,35		
Öğrenme Ortamları Oluşturma	21- 25	24	4,26	,38	1,27	,32
	26-30	25	4,62	,52		
	31-35	31	4,18	,35		
	36-45	14	4,25	,44		
	46 ve üzeri	6	4,72	,42		
Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	21- 25	24	4,22	,36	3,16	,03
	26-30	25	4,65	,32		
	31-35	31	4,18	,25		
	36-45	14	4,25	,35		
	46 ve üzeri	6	4,66	,23		
Ölçme ve Değerlendirme	21- 25	24	4,32	,58	2,26	,23
	26-30	25	4,35	,36		
	31-35	31	4,18	,25		
	36-45	14	4,36	,45		
	46 ve üzeri	6	4,85	,36		
Milli Manevi ve Evrensel Değerler	21- 25	24	4,72	,35	,58	,70
	26-30	25	4,65	,55		
	31-35	31	4,78	,45		
	36-45	14	4,66	,32		
	46 ve üzeri	6	5,00	0,00		
Öğrenciye Yaklaşım	21- 25	24	4,42	,30	1,00	,44
	26-30	25	4,55	,10		
	31-35	31	4,62	,45		
	36-45	14	4,38	,54		
	46 ve üzeri	6	4,92	,12		
İletişim ve İşbirliği	21- 25	24	4,15	,09	1,16	,42
	26-30	25	4,42	,24		
	31-35	31	4,56	,42		
	36-45	14	4,42	,44		
	46 ve üzeri	6	4,88	,36		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	21- 25	24	4,36	,22	1,66	,36
	26-30	25	4,42	,15		
	31-35	31	4,55	,36		
	36-45	14	4,25	,41		
	46 ve üzeri	6	4,84	,33		

Tablo 4.6 analiz sonuçları incelendiğinde öğretmenlerinin yaşları ile mesleki genel yeterlik düzeyleri ($t = 2,26$, $p > 0,05$) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleki bağlılık ölçeğin alt boyutları incelendiğinde Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme alt boyutunun ($t = 3,16$, $p < 0,05$) öğretmen yaşları ile anlamlı farklılık oluşturduğu söylenebilir. Genel analiz sonuçları

incelendiğinde en yüksek ortalamaya 46 yaş ve üzeri grubunun ($\bar{x}=4,94$) ortalama ile en düşük ortalamaya 21-25 yaş aralığına sahip öğretmenlerin ($\bar{x}=4,12$) oluşturduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.7: Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Mesleki Bağlılık ANOVA Testi

Değişken	Grup	n	\bar{x}	Ss	t	P
Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık	Lisans	76	3,90	,52	,68	,54
	Yüksek Lisans	20	4,20	,92		
	Diğer	4	4,42	,48		
Mesleki Özdeşim	Lisans	76	4,22	,69	,76	,58
	Yüksek Lisans	20	4,30	1,32		
	Diğer	4	4,42	,82		
Mesleki Değer	Lisans	76	4,36	,58	,72	,66
	Yüksek Lisans	20	4,66	,49		
	Diğer	4	4,42	,36		
Mesleki Çaba	Lisans	76	3,90	,64	,72	,58
	Yüksek Lisans	20	4,32	,88		
	Diğer	4	3,30	,66		
Mesleki Adanmışlık	Lisans	76	3,92	,56	,62	,58
	Yüksek Lisans	20	4,40	,65		
	Diğer	4	3,90	,35		

Tablo 4.7 analiz sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin eğitim düzeyi ile mesleki bağlılıkları ($t=0,68$, $p>0,05$) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.8: Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Mesleki Yeterlik ANOVA Testi

Değişkenler	Grup	n	\bar{x}	Ss	F	P
Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri	Lisans	76	4,42	,33	,32	,75
	Yüksek Lisans	20	4,46	,42		
	Diğer	4	4,56	,36		
Alan bilgisi	Lisans	76	4,48	,40	,16	,84
	Yüksek lisans	20	4,66	,10		
	Diğer	4	4,47	,22		
Alan Eğitim bilgisi	Lisans	76	4,27	,45	1,12	,36
	Yüksek Lisans	20	4,52	,18		
	Diğer	4	4,72	,29		
Mevzuat bilgisi	Lisans	76	4,11	,52	,76	,42
	Yüksek Lisans	20	4,37	,26		
	Diğer	4	4,56	,62		
Eğitim Öğretimi Planlama	Lisans	76	4,49	,28	,32	,76
	Yüksek Lisans	20	4,57	,72		
	Diğer	4	4,36	,45		
Öğrenme Ortamları Oluşturma	Lisans	76	4,48	,40	,24	,97
	Yüksek Lisans	20	4,58	,48		
	Diğer	4	4,68	,25		
Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	Lisans	76	4,47	,36	,18	,76
	Yüksek Lisans	20	4,49	,48		
	Diğer	4	4,57	,45		
Ölçme ve Değerlendirme	Lisans	76	4,36	,52	,02	,99
	Yüksek Lisans	20	4,35	,44		
	Diğer	4	4,32	,48		
Milli Manevi ve Evrensel Değerler	Lisans	76	4,72	,40	,88	,48
	Yüksek Lisans	20	5,00	,00		
	Diğer	4	4,70	,35		
Öğrenciye Yaklaşım	Lisans	76	4,42	,52	,56	,62
	Yüksek Lisans	20	4,36	,36		
	Diğer	4	4,70	,42		
İletişim ve İş birliği	Lisans	76	4,48	,56	,88	,56
	Yüksek Lisans	20	4,62	,54		
	Diğer	4	4,46	,45		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Lisans	76	4,35	,65	,12	,82
	Yüksek Lisans	20	4,45	,44		
	Diğer	4	4,52	,62		

Tablo 4.8’de belirtilen mesleki genel yeterlik algılarının eğitim düzeyi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları analiz edildiğinde öğretmenlerin eğitim düzeyi ile mesleki genel yeterlikleri ($t=,32$ $p>0,05$) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.9: Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Mesleki Bağlılık ANOVA Testi Tablosu

Değişken	Grup	n	\bar{x}	Ss	t	P
Öğretmenlik Mesleğine Bağlılık	1-5 yıl	26	3,82	,42	1,54	,32
	6-10 yıl	25	3,62	,50		
	11-15 yıl	29	4,56	,56		
	16-20 yıl	15	3,78	,43		
	21 yıl ve üzeri	5	4,20	,35		
Mesleki Özdeşim	1-5 yıl	26	3,62	,62	1,52	,35
	6-10 yıl	25	3,36	,72		
	11-15 yıl	29	4,25	,56		
	16-20 yıl	15	4,12	,82		
	21 yıl ve üzeri	5	3,92	,52		
Mesleki Değer	1-5 yıl	26	4,42	,40	1,78	,24
	6-10 yıl	25	4,65	,39		
	11-15 yıl	29	4,72	,42		
	16-20 yıl	15	4,25	,65		
	21 yıl ve üzeri	5	4,80	,26		
Mesleki Çaba	1-5 yıl	26	3,62	,29	,80	,49
	6-10 yıl	25	3,78	,56		
	11-15 yıl	29	4,42	,74		
	16-20 yıl	15	4,15	,52		
	21 yıl ve üzeri	5	4,20	,46		
Mesleki Adanmışlık	1-5 yıl	26	4,12	,38	,81	,52
	6-10 yıl	25	4,25	,49		
	11-15 yıl	29	4,57	,58		
	16-20 yıl	15	4,26	,43		
	21 yıl ve üzeri	5	4,35	,54		

Tablo 4.9’da belirtilen mesleki bağlılık algılarının mesleki deneyim değişkenine göre ANOVA testi sonuçları analiz edildiğinde öğretmenlerin mesleki deneyimi ile mesleki bağlılıkları ($t= 1,54, p>0,05$) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Genel ölçeğin analiz sonuçlarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin en yüksek ortalamaya ($\bar{x}=4,56$), 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise en düşük ortalamaya ($\bar{x}=3,62$) sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.10: Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Mesleki Yeterlik ANOVA Testi Tablosu

Değişkenler	Grup	n	\bar{x}	Ss	F	P
Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri	1-5 yıl	26	4,42	,36	,42	,76
	6-10 yıl	25	4,36	,22		
	11-15 yıl	29	4,38	,25		
	16-20 yıl	15	4,36	,30		
	21 yıl ve üzeri	5	4,55	,38		
Alan bilgisi	1-5 yıl	26	4,42	,47	,76	,58
	6-10 yıl	25	4,36	,43		
	11-15 yıl	29	4,44	,52		
	16-20 yıl	15	4,01	,28		
	21 yıl ve üzeri	5	4,38	,38		
Alan Eğitim bilgisi	1-5 yıl	26	4,30	,52	1,11	,45
	6-10 yıl	25	4,42	,25		
	11-15 yıl	29	4,20	,19		
	16-20 yıl	15	4,28	,31		
	21 yıl ve üzeri	5	4,50	,51		
Mevzuat bilgisi	1-5 yıl	26	4,36	,86	,82	,64
	6-10 yıl	25	4,45	,26		
	11-15 yıl	29	4,56	,23		
	16-20 yıl	15	3,75	,62		
	21 yıl ve üzeri	5	4,36	,52		
Eğitim Öğretimi Planlama	1-5 yıl	26	4,45	,43	,28	,92
	6-10 yıl	25	4,35	,27		
	11-15 yıl	29	4,26	,00		
	16-20 yıl	15	4,42	,51		
	21 yıl ve üzeri	5	4,36	,47		
Öğrenme Ortamları Oluşturma	1-5 yıl	26	4,56	,52	,52	,75
	6-10 yıl	25	4,25	,42		
	11-15 yıl	29	4,52	,45		
	16-20 yıl	15	4,35	,34		
	21 yıl ve üzeri	5	4,52	,34		
Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	1-5 yıl	26	4,42	,42	,48	,72
	6-10 yıl	25	4,25	,22		
	11-15 yıl	29	4,28	,26		
	16-20 yıl	15	4,36	,40		
	21 yıl ve üzeri	5	4,44	,43		

Tablo 4.10: Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Mesleki Yeterlik ANOVA Testi Tablosu (Devamı)

Değişkenler	Grup	n	\bar{x}	Ss	F	P
Ölçme ve Değerlendirme	1-5 yıl	26	4,42	,47	,36	,78
	6-10 yıl	25	4,22	,16		
	11-15 yıl	29	4,26	,20		
	16-20 yıl	15	4,38	,34		
	21 yıl ve üzeri	5	4,47	,48		
Milli Manevi ve Evrensel Değerler	1-5 yıl	26	4,59	,31	1,13	,38
	6-10 yıl	25	4,81	,13		
	11-15 yıl	29	4,60	,57		
	16-20 yıl	15	4,53	,40		
	21 yıl ve üzeri	5	4,79	,23		
Öğrenciye Yaklaşım	1-5 yıl	26	4,37	,25	,22	,82
	6-10 yıl	25	4,51	,44		
	11-15 yıl	29	4,56	,52		
	16-20 yıl	15	4,41	,42		
	21 yıl ve üzeri	5	4,53	,70		
İletişim ve İşbirliği	1-5 yıl	26	4,16	,13	1,13	,42
	6-10 yıl	25	4,43	,43		
	11-15 yıl	29	4,51	,50		
	16-20 yıl	15	4,33	,34		
	21 yıl ve üzeri	5	4,72	,28		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	1-5 yıl	26	4,35	,17	,36	,80
	6-10 yıl	25	4,45	,27		
	11-15 yıl	29	4,53	,50		
	16-20 yıl	15	4,39	,45		
	21 yıl ve üzeri	5	4,54	,50		

Tablo 4.10'da analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre mesleki genel yeterlik algısı mesleki kıdeme göre incelenmiştir. Mesleki kıdeme göre, mesleki genel yeterlik düzeyleri arasında ($t= 42$, $p>0.05$) anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmenlerin mesleki bağlılık ile mesleki genel yeterliklerinin ilişkilerinin incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada mesleki bağlılık ve mesleki genel yeterlik becerilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin mesleki bağlılık ve mesleki genel yeterliklerinin mesleğin gerekliliklerini nitelikli bir şekilde yerine getirecek düzeyde olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlilikleri, ölçme değerlendirme ve iletişim ve iş birliği alt boyutu analiz sonuçları incelendiğinde kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bunun dışında genel olarak öğretmen yeterlilikleri ile mesleğe bağlılık arasında genel bağlamda analiz sonuçlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Alanyazındaki benzer çalışmalar araştırıldığında mesleki bağlılık düzeyinde cinsiyete göre (Apak, 2009; Karacaoğlu, 2008; Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020) ve mesleki genel yeterlik algılarında cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı (Çapri ve Çelikkaleli 2008; Koçyiğit, Erdem ve Eğmir, 2020; Yenen ve Kılınc, 2018) belirtilmiştir. Öğretmenlik mesleki bağlılık ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde öğretme ve öğrenme sürecini yönetme alt boyutunda öğretmen yaşları ile anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Fakat genel olarak öğretmenlerin yaşı, eğitim düzeyi ve mesleki deneyimlerine göre öğretmen yeterlilikleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır. Öğretmenlerin meslekte alan bilgisi, genel kültür ve pedagojik formasyon bilgisi yeterliliği bakımından bilgi anlamında yeterli ancak uygulamada eksik yanlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin bazılarının bu eksiklerinin farkında olduğunu ve yeterliliklerini geliştirmek için gayret içinde oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin tüm yeterliliklere sahip olabilmesi için mesleğine bağlılık düzeyi göz ardı edilemez. Öğretmenlerin meslek olarak adanmışlık duygularının yüksek olması hem bireysel hem de örgütsel aidiyet duygularını arttıracak gibi yapılan eğitimin kalitesini arttırması bakımından da önemlidir.

- ❖ Öğretmen kimliğinin şekillendiği, lisans eğitimi sırasında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeylerinin belirlenebilmesi için farkındalık çalışmalarının yapılmalı, eğer bir olumsuzluk varsa daha lisans eğitimi sürecinde gerekli önlemler alınmalıdır.
- ❖ Öğretmen öğrencileri için sadece bilgi aktaran rolünde değil aynı zamanda onların kişilik gelişimlerini, bütün yönleriyle destekleyen bir rol modeli üstlenmektedir. Bundan dolayı öğretmen günümüz küreselleşen dünyada mesleki yeterliliklerini sıklıkla öz değerlendirme ile gözden geçirmeli, yeniliklere uyum sağlayacak şekilde geliştirmelidir.

- ❖ Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerini arttırmak için gerekli yasal düzenlemeler yapılabilir ve teşvikler artırılabilir.
- ❖ Okul yöneticileri ve öğretmenlerin şeffaf ve nesnel ölçütlere dayalı olarak ödüllendirilmesi sağlanabilir.
- ❖ Farklı ölçeklerle de öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri ile ilgili veriler toplanarak durum tespiti yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (2000). *Meslek ve öğretmenlik mesleği, öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Anı Yayınları.
- Altunay, E. (2017). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel güven ve adanmışlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(213), 37-66.
- Alpaydın, Y., Kocabaş, C., Dervişoğulları, M. ve Çakır, S. (2019). Öğretmenlik eğitiminde kazandırılan yeterliklerin öğretmenlik mesleği ile uyumu: Öğretmen görüşlerine dayalı bir karma araştırma. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 49(49), 17-49.
- Apak, E. G. A. (2009). *Yıldırma eylemleri ve örgütsel adanmışlık ilişkisi: İlköğretim okulu öğretmenleri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balay, R. (2000). *Özel ve resmi liselerde yönetici ve öğretmenlerin örgütsel bağlılığı: Ankara ili örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bozdaş, Ş. (2013). *Öğretmenlerin mesleklerine adanmışlık düzeyleri ile değerler eğitimi uygulama düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Celep, C. (2000). *Eğitimde örgütsel adanma ve öğretmenler* Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çiltaş, A. ve Akıllı, M. (2011). Öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 64-72.
- Erdoğmuş, H. (2006). *“Resmî-Özel ilköğretim okullarında çalışan yöneticilerin kişilik özellikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eroğlu, S. (2007). *Toplam kalite yönetimi uygulanan ortaöğretim kurumlarında öğretmenlerin örgütsel adanmışlık ve motivasyon düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karacaoğlu, Ö. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 70-97.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik mesleğine kuramsal bir bakış. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(17), 39-56.
- Koçyiğit, M., Erdem, C. Ve Eğmir, E. (2020). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine ilişkin öz değerlendirmeleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(3), 774-799.
- Kozikoğlu, İ. ve Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal Of Education*, 9(1), 270-290.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2006). <http://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39>, (Erişim: 26.5.2021).
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.

- National Board for Professional Teaching Standards [NBPTS] (2016). <http://www.nbpts.org/wp-content/uploads/ECYA-ENS.pdf>, (Erişim Tarihi: 25.05.2021).
- Oktay, A. (2013). Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri. *Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 187-193.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Özmen, H. (2014). *Öğretmenlik mesleği ve eğitim sisteminde öğretmen, eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özoğul, G. ve Ege, Z. (2018). Mesleki bağlılık: Tanımı, boyutları ve turist rehberliği açısından önemi. *Akademik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 66(66), 366- 384.
- Oğuzkan, F. (1998). *Öğretmenliğin üç yönü*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Selvi, K. (2010). Teachers' competencies, *Cultura International Journal Of Philosophy Of Culture And Axiology*, 7(1), 167-175.
- Senemoğlu, N. (2004). Sınıf öğretmeni bilgiyi aktaran kişi değil, bilgiye ulaşma yollarını öğreten kişidir. *MPM Kalkınmada Anahtar Verimlilik*, 7(81), 12-14.
- Sönmez, S. (2003). Türkiye'de öğretmen yetiştirmenin kısa tarihçesi ve yeniden yapılanma. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(Özel Sayı), 280-290.
- Shukla, S. (2014). Teaching competency, professional commitment and job satisfaction-a study of primary school teachers. *Journal of Research and Method in Education*, 4(3), 44-64.
- Taşdemir, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin okul, meslektaşları ve kendi mesleki yeterliklerini algılamaları. *Milli Eğitim*, 36(174), 171-192.
- Turhan, M., Demirli, C. ve Nazik, G. (2012). Sınıf öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeyine etki eden faktörler: Elazığ Örneği. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 179-192.
- Türer, A. (2009). Türkiye'de öğretmen yetiştirme ve sorunlar-I, <http://public.cumhuriyet.edu.tr/aturer/ogretmenyetistirme.html>. (Erişim tarihi:03.05.2013).
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2015). *The right to education and the teaching profession: Overview of the measures supporting the rights, status and working conditions of the teaching profession reported on by member states*. Paris, UNESCO.
- Westergård, E. (2013). Teacher competencies and parental cooperation. *International Journal About Parents In Education*, 7(2), 91-99.
- Yazar, T. (2015). *Eğitim ve öğretim ile ilgili temel kavramlar, öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Yenen, E. T. ve Kılınç, H. H. (2018). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2767-2787.